

Тетяна фроліца

ЗиКлиК фолі
пoeзії

Поетична бібліотека
“Літопису Червоної Калини”

ТЕТЯНА ФРОЛОВА

ВИКЛИК ДОЛІ

Поезії

Львів
1996

Цю книжку ліричних поезій написала незряча авторка, педагог за фахом, яка живе і працює у Львові. Поетеса ніжно й пристрасно любить рідний край, вона глибоко знає реальне життя, пережила чимало злигоднів, але ніколи не розчаровувалась у ньому.

Її вірші — це справді виклик долі, утвердження себе в житті й творчості.

Авторка сердечно вдячна спонсорам цієї книжки — трудовим колективам Львівської телефонної мережі, дочірнього підприємства "Львівтрансгаз", спільнного підприємства Студія "Лева", акціонерного товариства "Львівнафтопродукт".

© Тетяна Фролова
© Мирон Яців,
оформлення

Замість передмови

Все почалося, напевно, з поетичної назви села — Білозірка, є таке село на Тернопільщині. В тому селі я й народилася в тому нещасливому 41-му році, рівно за два місяці перед початком війни, 22 квітня. Не знаю, чи були втішені батьки з моєї появи, бо я була 12 дитиною (правда, в живих нас лишилося шестеро), але в селі звичли все приймати реально: народилася дитина, то треба їй давати лад. Може б воно і нічого, та йшла війна. Про злигодні і нестатки казати не доводиться. На другому році життя я захворіла і втратила зір.

Отак і жили. Батько пішов на фронт і пропав безвісти. Мати мучилася з нами, та ще й викликали мало не щотижня в район: де, мовляв, чоловік? Чи не дизертир? Урятував батьків лист з фронту. Його мама берегла і ним відбивалася від нападників. А батько потрапив у полон. Після перемоги пішки пройшов аж до Москви, а там — на роботи. Батько не дуже вникав, чому так з ним обійшлися, але додому не можна було подати звістки — це дивувало. Лише в 47-му році повернувся батько додому і взяв мене малу на руки.

І пішло життя своїм чередом. А незрячій дитині в ньому місця не було. Ні, я ще цього не відчувала. Дівчата бавилися зі мною, водили мене за собою за руку, тільки мама їм завжди нагадувала, щоб ніде мене не лишали.

Відчула я свою біду, коли дівчата, мої

товаришки, пішли до цуколи, а мене, звісно, ніхто не брав. Отут і зрозуміла я, що не така, як усі.

Та з часом допоміг—таки наш сільський вчитель. Кудись писав і таки довідався, що у Львові є школа для сліпих дітей. Згадую його тепер, як свого благодійника. Мартиненко прізвище його. І от я в школі—інтернаті. Тут все було так цікаво! Я зовсім не сумувала за домом. Знайшлися співучі дівчата, і ми у вільний час ходили, обнявшись, шкільними коридорами і співали. Пісні були здебільшого про любов. Декотрі виховательки слухали з цікавістю, хвалили нас і просили співати ще, а декотрі... а особливо була така Поліна Василівна, так та постійно сварилася: "Что вы пойоте, как старые девы? Нужно петь пионерские песни." Піонерських пісень ми співати не хотіли і далі співали про любов...

Але справжньою радістю для мене був день, коли я освоїла шрифт Брайля, тобто вивчила крапковий алфавіт і тепер могла сама записувати свої вірші, котрі почала складати ще в ранньому дитинстві. Було важко їх тримати в голові, а записувати їх було ні кому. А коли хто й записував, то я ж не могла того прочитати. А тепер я могла записати й прочитати їх сама.

...Пролетіли шкільні роки з вечорами, концертами, першим коханням і першими дівочими слізами. І дали мені "путівку в життя", тобто направлення на роботу на підприємство у Львові, де працювали незрячі. Був це щітковий цех. Робили всякі щітки, в тому числі і металеві, дротяні. Руки в мене,

на перших порах, були в крові. А пальцями зранку не могла застебнути гудзики. Про шкільні роки та про перші кроки на роботі можна було б писати окрему книжку, тільки сьогодення проза не дає можливості взятися за таку роботу.

Пішла вчитися. То було вечірнє відділення філологічного факультету Львівського державного університету імені І.Я.Франка. Потім перевелася на заочне навчання, бо почала працювати у вечірній школі для сліпих. Там, між іншим, працюю й зараз, тільки школа наша тепер заочна. Вчаться у нас дорослі незрячі люди, котрі з якихось причин не здобули освіту, а мають таке бажання. Був час, коли мої учні були за віком старші від мене і я не зовсім затишно почувала себе в такому класі. Але починався урок — і, якщо вистачало хисту, все ставало на свої місця. Зараз я вже постаршала, а школа помолодша-ла. За цей час я вже встигла виховати трьох синів, розлучитися з чоловіком і ще багато чого. Але багато чого й не встигла, або просто не вистачило сил і хисту. Приміром, не видала ще ні одної книжки. Може, ця буде перша.

Пісня і поезія супроводжують мене все мое життя. Співаю, де тільки можу, а вірші пишу, коли тільки хочу. Пишу про те, що болить, або про те — що тішить. А які вони, мої вірші, — судити вам...

Тетяна Фролова

ЖИВЕ ДЖЕРЕЛО

БАТЬКІВ СКАРБ

Мій батько був трудівник.
Він був хлібороб, садівник,
Будівельник, тесляр і солдат,
Вмів вирощувати виноград.
Він був селянин, робітник,
Українець, узбек і калмик...
А ще він співати вмів,
Та так, що аж подих німів.
Я ж дочка його і мені
Заповів він свої пісні
І своє, хоч не все, ремесло,
Що разом зо мною зросло,
Увійшло в мою плоть і кров,
Як до рідного краю любов.
І покіль в мене крапля жива,
Не забуду я батька слова.
Він сказав мені: "Виростеш ти —
Мусиш землю свою берегти.
Кожна грудочка, кожна стеблина, —
Все це, дочки, твоя Батьківщина.
Скарб великий лишаю тобі:
Зорі ясні, річки голубі,
Небо синє і поле без меж...
Де таку ще красу ти знайдеш?..
Пишнотрав'я степів і ліси
І захмарених гір голоси,
Білі ночі, і сяйво снігів,
І мережу морських берегів..."
...Мого батька давно вже нема,
Я вже матір'ю стала сама.

І своїм повносилим синам
Батьків скарб я у спадок віддам...
Я навчу їх співати пісні,
Що наспівував батько мені,
Жито жати і зв'язувати сніп,
Скільки коштує сіль наша й хліб...
Я навчу їх вести борозну
І знаходити серця струну,
Пізнавати і зло, і добро,
І любити Куру і Дніпро...
Бути токарем, плавити сталь
І в космічну линути даль,
Бути правди, добра сіячем,
А як треба, то стати з мечем,
Щоб сказати своє горде "Не смій!"
Хто на скарб зазіхатиме мій,
Щоб ніхто у моєму краю
Не засмучував пісню мою.

ЖИВЕ ДЖЕРЕЛО

Коли я зовсім ще була мала,
Йшла по землі непевною ходою,
Мене татусь повів до джерела
І напоїв "живлючою" водою.

І розповів легенду він мені,
Що та вода незборну має силу,
Що в бойові важкі суворі дні
Джерельну воду воїнам носили.

Вона їх піdnimala знову в бій,
Смертельні їх загоювали рани.
Вставали мертві, падали живі,
І знову піdnimalis в бій останній...

...Ще він сказав, що та вода свята,
Її хто вип'є, той забуде втому
І, де б не був, навік запам'ята
Стежину ту до батьківського дому...

Я поруч з татусем додому йшла,
І лоскотали трави ніжки босі...
І сонце підіймалось зза села,
І з поля вітер паході приносив.

Солодкий щем відчула я тоді,
Якась бентежність душу полонила.
Не знала я, чи сила в тій воді,
Чи в тій росі, що босі ноги змила.

Чи в тому світі, що пишавсь, буяв,
Що кликав сонце і мене до себе...
Мені здавалось, що я — не просто я,
А частка сонця, і землі, і неба.

Роки минали, я вже підросла,
Відчула міць і біль свого народу,
І ще не раз пила із джерела
Оту живлючу, ту святую воду.

Ростуть у мене два сини малі —
Оплекувана рунь моя весела...
То ж я навчу їх кланятись землі,
З якої б'ють такі живі джерела.

ЩАСТЯ

“Що таке щастя” — задумалась юнка.
“Що таке щастя” — задумавсь юнак.

Серце вистукує дзвінко та лунко:
Так-так, так-так.

Вітер із сонцем у піджмурки бавиться,
Заховавшись в зеленім гіллі.
Щастя — це пісня, щастя — це праця
На моїй неосяжній землі.

Щастя у зорі чарівної юнки,
В пісні, що палко співає юнак...
Серце відстукує дзвінко та лунко:
Так-так, так-так.

Щастя — це прагнути і жадати,
Щастя — це любити, в тривозі ждати,
Щастя — це трепетний шум вокзалу,
Це так багато і так це мало...

Щастя у тому, як слухає юнка,
Щастя у тому, що каже юнак...
Серце відстукує дзвінко та лунко:
Так-так, так-так...

ГІРКОТНО ТАНЕ
В РОТІ ШОКОЛАД
(роздуми, навіяні гуманітарною допомогою)

Гіркотно тане в роті шоколад...
На серці тоскно, на душі огидно...
Куди ж привів хвалений нами лад?
І через сімдесят, які нам далі видно?
Гордились непохитним ми оплотом
І крокували в комунізму рай —
І стоймо під заграницічним плотом,
І вседержавну руку тягнемо: “Подай!”

“Подайте, Христа ради, комунізму,
Поки він голий і голодний не засне!”
Що скаже мій нащадок про вітчизну?
Кого він, обнищлій, проклене?
І сумно плаче кобза на майдані,
І квилить — стогне приспаний Дніпро...
Де ви взялися, покручі погані,
Що рознесли по світу все добро?
З якими шльондрами промарнували?
В содоміськах яких ви упились?
Реакторів сп'яна намурували,
Сп'яна і позриваєте колись.
“Моголами” ми ходимо по світі,
“Моголами” вже, певно, помремо...
Та тільки ким зростають наші діти?
Кому у тому звіт ми складемо?..
Гіркотно тане в роті шоколад...

х х х

Видумують у Верховній все нові закони,
Обривають кому нерви, кому — телефони.
Народ плаче, народ стогне,
Гне народ коліна...
Незалежна, суверенна, бідна Україна!..
Твою землю плюндрували,
і тепер плюндрують,
Святим іменем Тараса і далі шинкують.
Незалежності святкуєм святу роковину!..
Важко стало заробити вже й на домовину!..
Тільки й того, що голосять
З усієї сили,
Які вони патріоти. Боже ти мій милий!
І тебе взяли до спілки,
Щоб дурних дурити!..

10

І не знаєш, що дешевше:
Чи вмерти, чи жити.
Та вже годі того вірша.
Вославим свободу,
Що нарешті вибороли рідному народу!..
Де ж ви, хлопці—запорожці,
Бо ми вже не знаєм,
Чи нас треба визволяти,
Чи й так повмираєм.

х х х

Я продираюсь крізь хащі,
Крізь чортогій історії,
І вперто доскіпуюсь в пращурів:
Хто я є?
І відповідь луна мені єдина:
Ти перш за все — людина.
Я знову історію за сторінки смикаю:
Скажи: як людиною стати великою?
І вона відповіла, помовчавши трохи:
А ти запитай у своєї епохи.
І я повертаюсь до свого часу:
До свого цеху, до свого класу,
До свого комбайна і до ракети.
І знову гукаю:
Історіє, де ти?
І відлуння відповідь гучно повторює:
Це ти, людино,твориш історію.

КЛЮЧІ

...І хтось постукав у моє безсоння
І запитав: “Чому не спиш вночі?
Хіба ж не знаєш, у твоїх долонях

2*

11

Від душ людських і від сердець ключі?"
Хто це спитав — мені не відгадати.
Кому б оце чужі бентежить сни?
То, може, вишня та, що біля хати
Матуся посадила восени.
То, може, вітер недалеко
Засушеним листком прошелестів...
То, може, був отой сумний лелека,
Що відлітать у вирій не схотів.
То, може, серце стукнуло в тривозі,
Розбуркавши і хвилі, і вітри;
Не стій, мовляв, бездумно на дорозі,
А йди, шукай, відшукуй і твори.
Лиш сон-утома склеплює повіки
Я знову чую ті слова вночі...
Тепер я знаю, скільки мого віку
Я чарівні шукатиму ключі.

А СНІГИ БІЛІЛИ

А сніги біліли — не танули,
А серця боліли поранені:
Чиє — багнетом, чиє пістолетом,
А його, дитяче, нестерпним болем.
А зірки тремтіли — не падали,
А серця боліли — не зрадили,
Уста шептали, уста кричали:
“Для кожного ката прийде відплата.”
Їх було четверо, а може, троє...
Він тоді ще гаразд не мів лічти:
Був ще малий, та й ніколи вчити...
Були в білому, були при зброї...
Щось снилось малій кучерявій голівці?..
Для нього, малого, високі пороги...
Облич їх не бачив — бачив лиш ноги

І темні сліди від чобіт на долівці...
До них частенько, сумні і веселі,
Заходили тъоті, заходили дяді.
Один по головці хлопчину погладить,
А другий — підкіне до самої стелі...
А ті... Петъко ще таких не бачив...
Страшні і темні якісь, мов сині...
І ходять для чогось не вдень, а вночі...
Петъко, ѹй-богу, зараз заплаче...
Та в нього є захист і затишок — мати,
Вона заспокійливо горне до себе:
“Не треба, синочку, не треба, не треба...”
І хлопцеві враз захотілося спати.
І він би заснув, пригорнувшись до неньки,
Та хтось ухопив його за сорочину
І зойкнула мати: “Не треба дитину!
Синочку!” І став він маленький—маленький...
І рипнули двері, немов застогнали —
І хлопчука в сніг, за поріг, у пітьму...
Дитина не знала завіщо, чому...
А в хаті довгенько ще крики лунали...
А потім все стихло... здалося хлоп’яті,
Що йде його мама хodoю легкою,
Бере його, ніжно пестить рукою,
А потім несе, пригорнувши, до хати...
А сніги біліли — не танули,
А серця боліли поранені:
Чиє — багнетом, чиє пістолетом,
А його, дитяче, нестерпним болем.
Із тої страшної ночі
Дитина втирала очі.
Одні казали: “Застудилося”,
Казали другі: “Так судилося”,
Казали треті, клуптухи: “То за гріхи”...
Та за чиї ж? Не за свої ж?

За мамині? То ж їй покути досить...
А люди, як люди: однакові всюди:
Розказане й почуте переносять.
Одні обережні, стороняться:
Крий Боже, ще хто побачить...
Другі зітхають, моляться,
А треті просто плачуть,
А ті четверті, напевно, вперті...
Прикривають віями очі...
А губи шепочуту:
"На кожного ката чекає відплата..."
Вони, бентежні, стискають мовчки кулаки.
А обережні розходяться од них на всі боки.
...А Петко, як у казці,
Все ріс, виростав,
Вже й про маму питати чомусь перестав.
Не забув, заховав її в серці далеко.
Все чекав, що з весною прилине лелека.
Коли сонце розтопить замерзлу криницю,
Принесе той лелека йому таємницю:
Де поділась матусенька люба, хороша?..
Де її заховала та біла пороша?..
Наче зовсім на світі її не було...
Може снігом її в тую ніч замело.
Може в лісі вона заблудила в глухому,
Загубила стежину до рідного дому?
Може просить вона у Петка допомоги!
І точили хлопчину таємні тривоги...
Не хотів, чи не вмів його розум збагнути.
Що матусю ніхто вже не зможе вернути.
Якби очі йому, він побачити б міг
Сто незнаних стежок, сто незнаних доріг.
І побачив би, може, отую могилу,
Де село поховало матусеньку милу.
І спітав би: "За що?"

Закричав би: "Для чого?"
Хто посмів відібрati матусеньку в нього?..
Хто згасив йому зорі і сонце затьмарив?..
Та Петко виростав і все казкою марив.

ПЕРЕХОЖИМ

Зітхають сумно перехожі,
Що я не зовсім певно йду.
Невже їх втішити не може
Усмішка в мене на виду?
Мене питаютy: "Вам не гірко?"
І я кажу: "Запевне, ні."
Турбот і справ у мене стільки,
Що плакать ніколи мені.
У мене щастя так багато,
Що, мабуть, вистачило б всім,
І я не хочу смуток втрати
У свій веселий нести дім.
У мене серце хвильно б'ється...
Я ледве втримую пісні...
То тільки вам чомусь здається,
Що страх, як боляче мені.
То ж не зітхайте, перехожі,
Що я не зовсім певно йду.
В моєму серці квітнуть рожі
Котрі не квітнуть у саду.

ЯБЛУКО

Мое серце сьогодні зігріла
Ніжна й трепетна радість, до сліз...
Намальоване яблуко спіле
Мені син з дитсадочка приніс...
І бере мій палець дитина,

І показує: "Ось корінець..."
По голівці гладжу я сина
І кажу йому: "Ти молодець!"
..В мого сина голубі очі
І дві ямочки на щоках...
Його бачити дуже хочу
Та не в силах, бо ніч в очах.
Тільки що тая ніч, мій синку?
Серце матері, серце мое
Бачить кожну твою волосинку,
Бачить яблучко спіле твое.
І нехай це тебе не хвилює,
Я побачу, мій хлопчику, все,
Все, що ти в дитсадку намалюєш,
Що усмішка твоя принесе.

ВИКЛИК ДОЛІ

В'ється піснею перепелиною
Вузька стежка поміж жита.
Бігло тою стежиною
Босоноге мое життя.

Воно бігло дзвінко співаючи,
Набираючись сил у землі,
Волошкові збираючи радоші
І невиплакані жалі.

Але раптом з пітьми, із мороку,
Із німотної тишини
Вийшла доля й сказала коротко:
"Не співай, зупинись, замри!"

І погасли сонця всіх світів,
І засохли, пов'яли квіти,

Обірвало життя свій спів
І завмерло несміючи жити.

Але це була тільки мить.
І в пітьмі простягнувши руки,
Я пішла крізь незвідані муки
І сказала: "Я буду жити".

Я пішла крізь колючі терни,
Так, із відчаю, без мети.
Босі ноги кололи стерні...
Та я знала, що мушу йти...

Заціпивши уста до болю,
Так я йшла крізь життєвий вир,
І кляла ту злощасну долю,
Що забрала у мене зір.

Моя пісня жалю не просила,
Вона кликала в бій, до меча!
Вийшла казка, давня аж сива,
І торкнулась мого плеча...

І почула я спів пташок
І незнані ще запахи квітів...
Біля мене хтось тихо пройшов,
(То, можливо, був просто вітер...)

О, тепер я була не сама:
Цілий світ був віднині зо мною
І скорилася мені пітьма,
Переможниця я в двобої.

Різnobарв'я відчула красу,
Тепле сонце всміхнулося ласкою,

Тож віднині я пісню несусь
Не просту, а даровану казкою.

А ще часом мені здається
(Може, це оптимізм у біді),
Що я більш відчуваю серцем,
Аніж бачила зором тоді.

...Ще і досі в'ється стежина,
Що вела мене через житя...
Сині очі у моого сина
Як волошки моого життя...

МАТУСЮ, РОЗКАЖИ МЕНІ ПРО ЗОРІ

Матусю, розкажи мені про зорі!
І про глибоку синь ясного неба.
Чи правда, що тільки бачить треба,
А чутъ не можна у імлі прозорій?
А ще скажи, чому бабусі плачуть,
Коли удвох проходимо з тобою?
Невже тому, що я зірок не бачу?
Ти знов зітхаєш з болем та з журбою...
А мені здається... А мені здається...
Коли я чую місячну сонату,
То бачу річку, зорі й нашу хату,
А серце б'ється... так нестремно б'ється.
Матусю, ти того не знаєш,
Вночі, коли всі сплять, то я літаю.
Я чую, як співають небеса
І як на землю падає роса...
А хочеш, я про зорі заспіваю?..

х х х

Люблю життя сумне, а чи веселе,
З перчинкою, і з хроном, а чи з хмелем.
Люблю його за радощі чи муки,
Люблю його за зустрічі й розлуки.
Люблю життя невтомне і кипуче,
Наперекір усім смертям живуче.
Люблю за шум вітрів, за тиху пісню...
Лиш не було б воно без смаку, прісне.

х х х

Вже заросла та стежка бур'янами,
І їх покрили вже сріблисті роси,
Де лопотіло босими ногами
Полатане дитинство русокосе.
Я позираю ту росу перлиstu
І прополю неходжені дороги,
Нарву я чорнобривців і любистку
І заквітчаю мамині пороги.
Ніхто не вийде з маминої хати
І не покличе у теплінь затишну.
По нахилялись явори крислаті
І виросли моого дитинства вишні.
Йду по селу, чужа і всім далека,
Мене з лиця не впізнають знайомі.
Лиш дивиться услід сумний лелека
Й запрошує до батьківського дому.
Ось річечка мала жбурає воду,
Над нею верби заплелися віттям...
Як добре не питаючися броду,
В дитинство мандрувати з багатоліттям.
Несе мені дрімota колисанку,

І кида сон у втомлені зіниці
Моє дитинство босе до світанку.

х х х

Я стою на забур'яненім подвір'ї.
Тут колись я народилась і зросла.
У якомусь нещасливому сузір'ї
Заблукала тиха зірочка моя.
Тут деревця молоді мене не знають,
Схвилювалась тільки липа престара,
Шелест я її на край землі впізнаю —
Цей найкращий символ щастя і добра.
Постаріла і знищіла рідна хата,
Ta, здається, зберегла своє тепло.
Руки добрі, працьовиті мами й тата
Залишили тут і душу, і тепло.
Я стою і вітер гладить мої коси,
Ноги чують дужу силу від землі,
Я стою, а серце квілить, серце просить,
Щоб хтось вислухав усі його жалі.

х х х

Трави лягли на спочинок,
Вкрившись росою до сну,
Зорям хрещатий барвінок
Пісню співа чарівну.

Землю закоханий вітер
Ніжним теплом обійма.
Ти не шукай, бо на світі
Кращого краю нема.

Місяць зійшов понад рожі,
Душу бентежить мою.
Верби стоять на сторожі
Спокою в ріднім kraю.

Теплий вітрець, наче ласка,
Серце теплом обійма,
Сном заколисана казка
Ходить на землю сама.

Тут мене мати зrostила,
Пісню дала для душі,
Тихо під ноги стелила
Ніжні свої спориши.

А спориши, а чи терни —
Винна вона не сама.
Ти не шукай, бо даремно —
Кращого краю нема.

РЯДКИ ДЛЯ МОЇХ СИНІВ

х х х

Котик на кухні сметанку лизав,
А Саша побачив і мамі сказав.
Мама до котика віник взяла —
Котик розсердивсь і втік зі стола.
Жаль стало Саші кота-пустунця —
Краще б сметанку він з'їв до кінця.

х х х

Хто це стука пальчиком у мое вікно?
— Спи, дитя, це дощик йде уже давно.
Хто це хлюпає босоніж по калюжах прямо?
Хто це, хто це, мамо?
— Спи, дитя, це дощик ніженьки полощить.
Спи, це дощовиця вранці чепуриться.
Ходить дощ по траві, носить ківш на голові.
А в ковші — водиця, щоб росла пшениця,
І жита, і картоплі, — все, що квітне
на землі.

х х х

Ходить ніч по берегах,
Сушить коси по лугах,
Тернами розчісуеть,
По садках розвішує.

На креслаті ясени
Почіпляла диво-сни.
Розсіває сни, мов мак:
Вибирай собі на смак.

А як ранок надійде,
Туман в коси заплете
І помандрує з зорями
По світах незораних,
Назбирає снів в запас
Та й повернеться до нас.

РОМАШКА

Було важко йти —
І я втомився,
На ромашку білу
Задивився.
Сонце нею милувалось
Теж.
Де таку красуню
Ще знайдеш?
А ромашка в білому
Убранні
Усміхалась ніжно сміхом
Раннім,
Шепотіла в юмоні трави:
“Ти зірви мене! Зірви!
Зірви”.
Вітер пахощами захмелений
Гладив, пестив це біле диво.
Я ж дивився на неї звеселений
І від того ставав щасливий.
І зникали і смуток, і втома,
Накопичені в серці з роками...

Пахло теплим і затишним домом.
Пахло маминими руками.
І згадалась дитинства казка,
Я ношу її завжди з собою,
Чи не ту чудодійну ромашку
Цілющою звали правою?..

ХТОСЬ СКАЗАВ ЛЕЛЕКАМ

Хтось сказав лелекам
У краю далекім,
Що на нашій землі
І дорослі, і малі
Зустрічають весну.
Пробудились зі сну
Всі річки і ставки,
Що уже ластівки
У гурті гучному
Рушили додому.
Що тут галасу було!
Хтось вже пробував крило...
Хтось вже міряв силу
Дехто ще не вірив:
Може почекати б,
Може б поспитати.
І кричить лелеченя:
“Не чекатиму ні дня!
І само в дорогу
Вирушу, їй–Богу!”
Найбільш статечні та обачливі,
Спокійні, мудрі, передбачливі,
На перед виходили,
Крилами розводили:
“Що ж поробиш з нетерплячими,
Молодими та гарячими!

Нам теж додому хочеться,
Аж голова морочиться.
Та хто того не знає,
Як іноді буває:
Прилетиши — а там засніжено,
Запорошено, наїжено,
Там і голо, там і холодно,
Там і порожньо, і голодно...”
Знов гука лелеченя:
“Хто тут паніку зчиня?
Це кому не сором
Із таким докором?
Біля лісу, біля річки
Нас чекають годівнички,
Бо у кожному дворі
Є в нас друзі — школярі!”
Вище всіх злетів вожак
І промовив гучно так:
“Годі галас вам зчиняти:
Слухайтесь лелеченя,
Бо воно через роки,
Виб’ється у вожаки:
Буде вести зграю
До рідного краю.
Зараз всім відпочивати,
Бо ранесенько вставати.
На зорі у добру путь
Вірні крила понесуть,
Крізь тривогу й втому —
До рідного дому!..”

НЕ ПИТАЙТЕ МЕНЕ

Не питайте мене, що зі мною.
Я закохана разом з весною!

Дивна радість охоплює душу
І про весну співати я мушу,
Про ясний небозвід над полями
І про землю, що пахне хлібами,
Про веснянки, барвінком обвиті,
І про руки такі працьовиті.
Жити б вічно під небом блакитним,
Жартувати, сміячися з квітнем,
І весняної теплої ночі
Все дивитися б милому в очі.
Березневе зрадливее сонце
Заглядає до мене в віконце!..
Вірю: радість, що прийде з весною,
Назавжди залишиться зі мною.
Теплий, лагідний вітер квітневий,
Розпаливши рум'янець рожевий,
Затихає, як пісня несміла,
Що кохання збудить не суміла.
Травень тихо про щастя шепоче,
Заманити у мрії так хоче,
Наче милий цілує обличчя,
В далечіні невідомого кличе.

СПІВАЙ ВЕСНЯНКУ

Ось і твоя любов прийшла.
Чого шукала, те їй знайшла,
І сняться не дарма тобі
Щоночі очі голубі.
Так зустрічай свою весну,
Чого сумуеш — не збегнү.
Співай веснянку, йди в танок,
Сплети з пісень собі вінок.
Хай зрозуміє цілий світ,

Що ти в розмаї дивних літ,
Тобі співають солов'ї,
Що мрії здійсняться твої.

ВЕСНА

Розбивши дзеркало льодів,
Вона вмивалася в струмку...
Берізку пестила струнку...
І сніг боявсь її слідів.

Чорнів і танув, і зникав,
В ярах ховався боязко,
І ліс красуні дарував
Букети перших пролісок.

Вітали щебетом пташки
Діброву розвеселену.
Сміялись, сяяли стежки
Так весело, так зелено.

І вітер пісню їй співав
Про теплі ранки росяні,
Сухе їй листя дарував,
Приховане від осені.

Та не дивилася вона
На ті дарунки вітрові,
Бо то була сама весна,
Що посміхалась квітневі.

А квітень жартів не любив
З снігами та метелями:
Красуні він стежки стелив
Все квітами та зіллями.

Сади розкрили першоцвіт,
Ще сонцем не цілований.
Пишавсь, був весь білий світ,
Прекрасний та здивований.

КВІТНЕВИЙ ВАЛЬС

Квітень землю підійма до сонця.
А вона під променем пестливим
Простягає пагілля зелене,
Мов ручата матері мала.
Світить радість з кожного віконця,
В кожнім серці сміх дзвенить щасливий
І той промінь лаштиться до мене,
Бо для нього я — також земля.
Бо і я — крихтинка того світу,
Що з землі бере корінням соки
І мені життя дарує весни
І цвітіння нездоланих сил.
І мене отої бентежний квітень
Підійма у зоряні висоти
І сміється, наче май ровесник,
Що на вальс несміло запрошив.
Я пливу у вальсі над землею
Під пташині здружені оркестри.
І вальсують і сади, і плеса,
І мене вітають журавлі.
Пахне сонцем, хлібом і ріллею...
І моїй планеті заздрить всесвіт,
Бо немає в ньому кращих весен,
Ніж на нашій сонячній Землі.

НІЧНІ ЕТЮДИ

1.

Вітер колише зорі,
Вони мружать очі
І тихо питают у ночі:
“ Чи можна заснути?”
Квіти шепочуть у сні:
“Hi! Hi!”
Вітер колише, колише,
Сонно наспівує тиша:
“Засни...”
А по долинах і горах,
По неосяжних просторах
Бродять мандрівники—сни...

2.

Небо до землі хилило зорі,
Вітер цілавав і пестив трави,
І, накрившись віттям яблуневим,
Спала хата в паюках троянді...
Вишива небачені узори
Серпорогий променем ласкавим...
І не знати, кому їх береже він,
І не знати, для кого він сія.

ХХХ

Ніч дарує смуток і розраду:
Спи і сни коханої обличчя.

Трави шепчуть: "Згадуй, згадуй, згадуй!.."
Квіти просята: "Тихше, тихше, тихше..."
Плач і сміяся, і люби — будь ласка,
І минулі дні до себе клич...
По землі, мов чарівниця з казки,
Бродить ніч...

3.

Ще спить земля,
І квіти сплять,
І трави сплять,
І шуми сплять.
Не спить лише тишина,
Людина і весна.

х х х

Весна спішить у далі,
Людина плавить сталі,
Людина світить зорі,
Людина йде в дозорі,
А тишина
Іде в поля
І родить шум...
Ще спить земля...

4.

Ще сплять ранкові роси,
Не збуджені вітрами,
Ще сплять дівочі коси,
Обвіті диво-снами,
Лиш ранок встав, прогонячи пітьму,
Бо починати день вже час йому.

ДО ПОБАЧЕННЯ, ЛІТО

1.

Попрощались з літом журавлі,
Помахали крилами землі
І в чужі полинули світи,
Щоб весну на крилах принести.

Приспів:

До побачення, літо,
Ти приходь до нас знову.
До побачення, літо,
Ти приноси нам тепло.
Дай усмішку останню
Журавлям на дорогу,
Щоб не в'януло з туги
Журавлине крило.

2.

Відшукаю осінь у гаю,
Подарую пісню їй свою,
Розпитаю про її печаль,
Може, їй також за літом жаль.
Приспів.

3.

Засмутила осінь всі гаї,
Літом пахнуть кучері твої.
Неба голубінь в твоїх очах,
Сонячне тепло в твоїх руках.
Приспів.

ОСІННІ МЕЛОДІЇ

КАЗКА ПРО ОСІНЬ

Прийшла до людей осінь.
Задзвонила плодами спілими,
Засміялася жовтим листом,
Потім все перефарбувала
і зробила казково-гарним:
Сад і ліс, і струнку берізку,
Що росла одинцем у полі,
Та зірвався бешкетник-вітер.
Став зривати він шати коштовні.
Він безжалісно кидав їх долі
На сумну похолоду землю.
І задумала виткати осінь
Дивовижно-небачений килим,
Щоб укутати землю дбайливо,
Захистити від лютих морозів...
І надбала вона срібла-пряжі,
І в далекі пустилася мандри:
Переміряти землю хотіла,
Щоб завершити задум свій певний.
Засміявся гульвіса-вітер.
Ухопив дорогу він пряжу
І почав прикрашати віти.
Він жбурляв тонко прядені нитки
На проспекти, на перехожих,
А вони дивувалися широко,
Хто добро так безгосподарно
Розкидає по всіх оселях.
Повернулася втомлена осінь
І, побачивши пустощі вітру,
Заломила в нестягі руки,

Дощані розпустила сльози.
Довго плакала так, журилась
І про жаль свій казала вітам...
Потім, тихо зітхнувши, зібралась
І холодну покинула землю,
Де зустрів її так негостинно
Невгамовний бешкетник-вітер.

СЛЬОЗИ ОСЕНІ

Сумно плакала осінь,
І на сльози її
Гомінким стоголосям
Відзвивались гаї.

Пишне листя жовтіло
Вітром змучене вкрай,
І комусь шепотіло
Своє тихе: "Прощай".

З неба падали сльози
І текли по гіллі...
Скоро прийдуть морози —
Довго спати землі.

х х х

Замріяна осінь листочками бавиться,
Жбурляє каштани мені навздогін.
З дощами жартує, і з бурями свариться
Й шепоче мені: "Це не він, це не він!"
А вулиці міста на свято мов прибрані,
Тут ходить мій милий, жаданий,
невпізнаний,
А осінь своє: "Це не він, це не він!"

Ти кинь пустувати, бешкетницео—сене,
Його я знайду, неодмінно знайду.
Кохання вже стука в віконце зарошене
На щастя обом, чи мені на біду.

СПАСИБІ ОСЕНІ

Спасибі тобі, люба осінь,
За ті килими золотаві,
За пахнучі квіти і трави,
За листу твого дзвінкоголосся.

Спасибі тобі, люба осінь,
За те, що несеш всім дарунки,
Спасибі тобі за цілунки,
Що спогадам щастя приносять.

Спасибі за тепле дихання,
За вітер, пронизаний листом,
За павутъ прозоро—сріблисту,
За перше і шире кохання.

х х х

Сумували трави, сумували зорі,
Сумувало небо у воді прозорій,
Плакала береза золотавим листом,
Тільки не журилась осінь урочиста...

Йшла вона по травах, йшла вона по росах
І в дощах купала свої довгі коси.
Жартувала з вітром, для його забави
Розкидала листя і в'ялила трави.

34

В ОСІННЮ НІЧ

Осінь стука у вікно:
“Ти не спиш?” Не сплю давно,
Пробудилася серед ночі,
Бо приснились милі очі...
Чи ж тобі не все одно?
“Відчини, впусти мене!
З хати всяк мене жене,
Вікна, двері зачиняє
І погрітись не пускає.
Пожалій хоч ти мене —
Відступися від вікна.
Не пущу, бо ти сумна.
Не бойшся ти вітрила.
Він візьме тебе на крила,
Полетиш, як навісна.
Не пущу, ти не сама,
За тобою йде зима,
А у неї білі коні,
Крижані її долоні...
Не просися — все дарма.
Осінь плаче гаряче,
В вікна дощиком січе,
Та втомилася лютувати
І пішла до лісу спати,
Поки рік не протече.

СНІГОЦВІТИ

За вікном метелиця,
Сніжить віти,
І довкола стелиться

35

Снігоцвітом.

Вийду я, ой, вибіжу
На стежинку —
Подаруй, метелице,
Хоч сніжинку!
Засміялась радісно завірюха:
“Спершу мою співанку
Ти послухай.
Принесли вітри її кругосвіти,
На, збирай, лови мої
Снігоцвіти!”
І жбурнула—кинула
Цілу жменю,
Я мерщій зібрала їх —
Та — в кишеню!
Принесла до хати їх —
Рада дуже —
А в кишені... порожньо,
Лиш калюжа.
І сказала весело,
Моя мати:
“Снігоцвіти, донечко,
Не для хати.
Це тобі не проліски
І не рожі,
Їм пишатись—квітнути
На морозі”.
З мене посміялася
Завірюха.
От і вір бешкетниці,
От і слухай!
Я на неї гнівалась
Аж до світа...
А вона все сіяла
Снігоцвіти...

х х х

Зима засніженою гілкою
махає здалеку мені,
і вітер ніжною сопілкою
свої наспівує пісні.
Я йду по вулиці обіленій,
шukaю тут твої сліди.
І квилить вітер — птах підстрілений:
“Ти не ходи! Ти не ходи!”
Не чую я сопілки дивної:
крізь заметіль все йду і йду...
Як загубила я сліди твої,
то, може, десь тебе знайду...
Зима засніженою гілкою
зове мене у сніговій,
лечу до неї перепілкою
сховати біль і смуток свій...

Я ПЕРЕСТАЛА ЗЛИТИСЬ НА ЗИМУ

З давніх пір любила я весну,
Неба голубого глибину,
Ніжний цвіт черемхи і бузку,
І гучне зозулине “ку—ку”.

І сама не знаю я, чому
Сердилась на сніг і на зиму.
На швидкі хурделици танки
І на гри зимові, гомінкі.

Та ішли з коханим якось ми
Крізь пухнасті віхала зими.
І мені так хороше було,
Наче знов вернулося тепло.

Наче був не сніг — черемхи цвіт...
Я обніять хотіла цілий світ...
І з тих пір не знаю я, чому
Перестала злитись на зиму.

Відтоді я полюбила сніг,
Що стелився килимом до ніг.
Під швидкий хурделиці танок
Дід Мороз одяг мені вінок.

Білий, білий, чистий мов кришталь...
Ах, мені його до болю жаль,
Бо не вічний ясний дар зими,
Як не завжди з мілим разом ми.

х х х

Затаїла в серці дівочому
Біль пекучий і гірку образу.
Все питало себе: ну чому, чому
Я тебе не забула відразу?..

Чом весняними теплими ночами
Ти, як привид стоїш біля мене,
Володієш думками дівочими
І розбуркуеш серце шалене?

...Ми ішли сніговими порошами,
Ми ішли білоцвітом зимовим...
Я забула на мить, о хороший мій,
Що одна я залишуся знову.

І зима дорогою порошою,
Наче мати, мене дарувала.

Як хотіла я стати хорошою!
І вона мені в тім помагала.
І весільною піснею здруженено
Нас вітали зимові метелі...
Я забула на мить, що подруженькам
Не співати на моєму весіллі.

Та навіки лишилась я вдячною
І землі, і її білоцвітам,
Що зробили мене необачною
Й підняли над оновленим світом.

ОКСАНА

Порою теплою весняною
Зустрівся з милою Оксаною.
З тих пір я зву її коханою,
Тільки не в очі.
Сказав; що гарна над усе вона,
Що з нею лиш прийшла моя весна,
А закохаюсь — в тім її вина, —
Вірить не хоче.

Не бачив ще такої дівчини.
Неначе радістю увінчана.
Іде в кіно, та тільки з іншими,
Все не зі мною.
Я ходжу тихий та несміливий.
Невже не стане зрозуміло їй,
Що ожива вона в душі моїй
Разом з весною?

Вітає всіх вона словами теплими —
Мене лиш жартами дотепними.

Не договоримось конкретно ми,
Де стрітись знову.
То ж не чаруй з такою силою,
Дозволь тебе назвати милою,
Зроби успішною, щасливою
Нашу розмову.

ЖОРЖИНИ

Де синіють гори, де цвітуть жоржини,
Де сади бентежить солов'їний дзвін,
В'ються понад річкою дві вузькі стежини,
Там удох ішли ми мріям навздогін.

х х х

Скоро знов ти пройдеш по вузьких стежках
І побачиш річку голубу мою.
Поклонись від мене ти сумним жоржинам
І скажи, що я їх над усе люблю.

х х х

Заспівай жоржинам пісню про кохання,
Ту найкращу пісню, що співала я.
Передай жоржинам ти моє вітання
І скажи, що я вже більше не твоя.

х х х

Де синіють гори, де цвітуть жоржини,
Де сади бентежить солов'їний дзвін,
Так і не зійшлися дві вузькі стежини,
Розділились мрії на твої й мої.

Я СТАНУ КАЗКОЮ

Тебе не ждала я —
Ти сам зустрів мене,
А парк зеленими
Журавля кленами.
Тепер не ждеш і ти,
Та вперто вірю я,
Що стану казкою,
Чиєюсь мрією.
В тривозі—захваті
Когось чекатиму,
І веселитимусь,
І сумуватиму,
Любов'ю—ласкою
Когось зігрю я,
Я стану казкою,
Я стану мрією.
Я стану хвилею,
Я стану піснею,
Для когось милою,
Комусь незвісною.
Тепер не жди мене —
Не буду плакати,
Бо кимось знайдене
Хтось мусить втратити.

МІСЯЧНОЇ НОЧІ

Я ледь чутно двері прочиню
В прохолодну вечоровутишу.
На холоднім росянім листку
Я теплом ім'я твоє напишу.
Десь упала зірка з висоти
Й задзвеніла у чиесь безсоння.

І здалось мені, що знову ти
У моє постукає лідвіконня.

Я стою і голову мені
Вишня гладить кучерявим гіллям.
Я стою і чую в тишині,
Як гуде гучне твое весілля.
І завмер листок в моїй руці,
Посмутніли квіти і дерева,
І тремтить у мене на щоці
Чи слюза, а чи роса вишнева.

Нахилився місяць до землі
І шепнув до мене таємниче:
"Ти облиш всі смутки і жалі,
Ще тебе весна твоя покличе".
Він жартує з мене, певна річ,
Я й сама це добре розумію,
Та дивлюсь у ту духмяну ніч
Й заперечить місяцю не смію.

х х х

Цвітом черемшини,
Усміхом калини,
Смутком лебединим
Ти прийшла —
Перші сподівання,
Трепетні бажання
В серце юнакові
Принесла.

Як без тебе бути?
Як тебе забути,
Дівчина хороша,

42

Не моя?
Осені зітхання —
Це моє кохання,
Смуток лебединий —
Це ж бо я.

Та з кохання моого
Щирого, палкого
Ти лиш насміялась
Досхочу.
Знов тужлива осінь
За вікном голосить,
Співанки сплітає
Із дощу.

х х х

Я відчула себе щасливою,
Взимку раптом запахли квіти.
Захотілося стати вродливою —
Найгарнішою в цілім світі.
Захотілось красою незнаною
Наділити всю землю, й небо,
Стати піснею незрівняною
І полинуть у даль до тебе.
Щоб сміялися вічно весни нам
Й дарували ранкові роси,
І щоб ручка маленька пестила
Твої кучері й мої коси.

ЗУСТРІЧ

А я зустрічаю тебе,
Немов би не снівся ніколи.
А я зустрічаю тебе,

43

Дужими руками.
Я зловлю для тебе
Зоряну жартицю —
Хай тобі, кохана,
Папороть насниться.
Я сплету для тебе
Зоряну дорогу,
Подаруй мені лиш
Місячну тривогу.
Хай бентега серця
Юного, палкого
Вабить в ніч чарівну
Лиш мене одного.

х х х

Я так тебе чекала запізніло,
Дивилась осінь сумно у вікно.
Ти не прийшов — і все я зрозуміла:
Тобі байдужа я давним-давно.
А за вікном сумний осінній вітер
Прошепотів: "Не жди, не жди!"
Він не прийде, твій найдорожчий в світі..."
Ти зник кудись. Я знала: назавжди.
Втомилася осінь плакати тужливо,
Сумне умила личенько дощем...
З тобою назавжди була б щаслива,
Та зараз в серці тихий біль і щем...
Я так тебе чекала запіznіло...

х х х

Я чекала тебе в самоті...
І хилився замріяний вечір...

Так хотіла, щоб поруч був ти,
Щоб поклав мені руки на плечі.

Та тебе не було, не було...
І м'якими долонями вітер
Освіжив мені мокре чоло,
Тихі сльози з очей моїх вітер.

Я стояла без смутку й зітхання,
Лиш сльозою на кінчиках вій
Тріпотіло тривожне чекання
І дзвеніло у скронях: "Не твій".

І шепочуть розпалені губи,
Б'ється серце в немозі п'янкій...
Де ж ти ходиш, мій гордий, мій любий,
По дорозі чи стежці якій?

Чиєсь кучері гладиш чи коси
І говориш забуті слова...
Сплять на квітах потомлені роси,
Ходить ніч, ніби казка жива...

СКАЗАВ — НЕ ЛЮБИТЬ

Сказав — не любить і журби нема.
Забув, що б'є, не виваживши руку.
Журись сама, чи не журись — сама.
Твое це щастя і твоя це мука.
Сказав — не любить... Сльози заховай,
Бо хто-небудь побачить і осудить...
Тож бадьорись: чи смійся, чи співай,
Та пам'ятай, що він тебе не любить.
Сказав — не любить... відчай без надій
І біль чекання вічного й пустого...

Сказав — не любить... Гарний, та не твій...
Якщо й нічий, то що тобі вже з того?!

х х х

А я співала дзвінко, як тоді...
І ти забув, що я вже не твоя,
що не торішнє листя у воді,
щоходить інша осінь у гаях,
не ті жоржини в'януть у саду,
і не тебе, а іншого я жду...
Отож згадай, і не питай кого,
і не питай, чи я люблю його...
Послухай пісню і забудь свій біль,
хоч пісня ця йому, а не тобі...

У ТЕБЕ, ХЛОПЧЕ, ЗОЛОТЕ ВОЛОССЯ

х х х

У тебе, хлопче, золоте волосся,
В тебе квітень, а у мене осінь.
Не тумань же сині небоцвіти —
Лиш весною пломеніє квітень.
Не тумань же небоцвіти сині:
Будуть в тебе співи солов'їні.
Ранні зорі, світанкові роси
Ти вплетеш в чиїсь дівочі коси.
Будуть в тебе трави на покосі,
А колись приайде до тебе осінь...
Тож нехай сміються небоцвіти,
Бо ж у тебе щойно тільки квітень.

х х х

Ти приходиш, як вісник... добра чи зла?:
Ти приходиш, як щастя... чи може горе?:
Я тебе, як сумління своє несла,
Боячись осквернити німим докором.
Я хотіла зігріти своїм теплом,
Заховати тебе, чи сама сховатись...
Ти ж зумисне сплутав добро із злом
Й замість того, щоб плакати, став сміятись.
Вирвав серце мое і жбурнув у бруд...
Сам стояв і дививсь, як воно конає.
Чи любив ти, крім себе кого-небудь?
Чи люблю я тебе — я теж не знаю.

х х х

Якби тобі сказала я колись,
Що скінчиться любов моя до тебе,
Ти б здивувавсь, слова б твої лились,
Весняна пісня линула б у небо.

Земля вродила рясту досхочу,
Збирала я букети зорецвітів...
Я слухаю зозулю і мовчу —
Кує вона мені багатоліття.

Я втомлена, я здивлена стою
І ловлю зілля пахощі чарівні.
Я хилю гордо голову свою,
Весна вдягла корону, як царівні.

Я тихо йду поміж пахучих трав,
Хтось тихо сіє ніжні тріолети.

І я почула, як—то хтось сказав:
В таку годину родяться поети.

Колишуть каштани в напівсні,
Їм казку наколисує квіт—вечір.
І хтось мені наспівує пісні,
Хтось мовчки гладить голову і плечі.

х х х

Я знала, що тебе нема
І що спішу дармісінько—дарма,
Та все ж я бігла, сперечаючись з собою.
Я бігла на побачення з тобою.
Здивовано підводив дуб
Свої крислаті віти—брови.
А я, затамувавши дух,
Шукала першої любові.
І несла пісню на руках —
Тобі безцінний подарунок,
Дівочих губ солодкий трунок.
Тъмяніли роси на квітках...
А я все йшла... крізь заметіль,
Крізь білоцвітову порошу
Й несла свою нелегку ношу —
Любов і пісню. Звідусль
Я чула співи солов'їні.
Звисали кетяги калини...
І на гарячому снігу,
Немов і справді на лугу
Цвіли ромашки. А жоржини
Самі назустріч йшли мені.
Палали зорі в вишніні,
Горіли ватрами—вогнями.
Всі пори року, ночі з днями
Злились в одну ясну пору —

52

Пору дівочої любові,
Що обірвалась на півслові...

х х х

Я любов тобі напророчу —
Заметіль весняною порошею,
Я не знаю, які в неї очі
Тільки буде вона хорошою.
Вона буде такою вродливою,
І земною і не земною.
Це нічого, що ти щасливий
Будеш з нею, а не зі мною.
Буде сміх її неповторний,
Ніжний трепет у кожному слові.
Ти ж для щастя, запевно, створений
І великої вартій любові.
Я залишу собі всі туги,
Всі печалі земні, всі болі...
Тож чекай її, мій хороший,
Нерозтриньканої любові.

ЗА ЩО ЛЮБЛЮ

Люблю тебе я не за стан високий
І не за хвилі кучерів розкішних,
І не за дивний погляд синьоніжний,
А лиш за те, що ти узяв мій спокій.

За те, що ти сміливий і несмілий,
За те, що ти такий до болю мілий.
Люблю тебе за все, за все твое.
Люблю тебе за те, що ти такий... як е.

53

х х х

Ти прийди до мене з років чи з віків —
Я ніскілечки не злякаюсь.
Грішна я, та гріхів своїх
Не зрикаюсь і не каюсь.
Я не можу без тебе і край.
Почуття це якесь шалене.
Хочеш — милуй, а хочеш — карай,
Тільки більше не йди від мене.
Ти спитайся там у пітьмі
(Знаю я, що вона тривожна),
І якщо вже інакше не можна,
То мене з собою візьми,
Тільки більше не йди від мене...

Я ТОБІ НЕ ДОРІКАЮ

Мовчки слухаю пісні
Або з трепетом співаю...
Може боляче мені,
Та тобі не дорікаю.
Мовчки часом край вікна
Мицій спогад відганяю.
Вдвох були, тепер — одна...
Та тобі не дорікаю.
Юність зве мене в танок —
Я одна її вітаю
А хотілося б удвох...
Та тобі не дорікаю.
На одну прийди хоч мить!
Я надіюсь і чекаю.
Не прийдеш... Душа болить,
Та тобі не дорікаю.
Інша щастя принесе.

Я з лиця її не знаю.
Будь щасливий — ось і все.
Я тобі не дорікаю.

ТИ ПОКЛИЧ

Я піду, не спитавши куди:
У сніги, чи у буряну ніч,
У п'янкі, у вишневі сади...
Ти поклич мене, тільки поклич.
Ти мене відшукай, відшукай
Серед сотень і тисяч облич
І в новий, невідомий ще край
Ти поклич мене, тільки поклич.
І якщо ти оступишся десь,
То не знайдеш надійніших пліч.
Я пройду, де ти сам не пройдеш.
Ти поклич мене, тільки поклич.
Спиню річку поміж берегів,
Днем зроблю заполярну я ніч,
Стану квіткою серед снігів...
Ти поклич мене, тільки поклич.
Ти облиш всі вагання свої,
Прожени їх з задуманих віч.
Чуєш, просять ліси та гаї:
“Ти поклич її... Чуєш? Поклич!”

х х х

Я тебе виношу,
Я тебе вимрію!..
Трави не викошу —
Росами вимію.
Квітами зіроньки
Я позаклечую,

Хай несподіванки —
Не заперечую.
Йтиму стежиною,
Йтиму дорогою.
Стану єдиною
Пересторогою.
Стану пелюсткою
Квітки незнаної,
В засуху плюскотом
Хвілі жаданої.
Квіти незірвані...
Небо задимлене...
Ти тільки вір мені,
Ти тільки жди мене.
Серця забаганка,
Тиха сподіванка...
Ти моя загадка,
Ти моя співанка...

х х х

Я тебе покохала ще змалку,
В ті дитинства далекого дні.
Жив ти десь в кришталевому замку
І приходив до мене у сні.

Ти приходив у сон, мов у казку,
І розгонив задуму з чола.
І дівочу бентежність і ласку
Я для тебе чомусь берегла.

Потім з мене сміялись дівчата,
І казала матуся мені:
“Годі принца тобі виглядати,
Он, під вікнами, хлопці земні...”

56

В гарну казку я вірю ще й нині
Хоч не вірю давно в чудеса,
Знаю ти у казковій країні
На червоних пливеш парусах.

Покоряючи море шалене,
Що невтомною хвилею б'є,
Ти пливеш неодмінно до мене
На тривожне чекання моє.

І запитувати зовсім не треба,
Чи тебе я кохаю, чи ні.
Я ще змалку закохана в тебе
Коли ти тільки снився мені...

ДОМАЛЮВАЛА

Може, я тебе домалювала,
Може, я тебе собі домріяла,
Але я тебе такого ждала
І в такого тебе, мабуть, вірила.
Знала, що десь ходиш по планеті,
Що комусь належиш, когось ждеш —
І чекала у тривожнім злеті,
Чи до мене стежку ти знайдеш.
І якщо вже так мені насnilося,
І якщо вже так на долю випало,
Дай же, Боже, щоб усе здійnилося,
Щоб я свій до краплі келих випила.
Щоб шептали тепло і схильовано
Губи й серце: “Ти прилинь, прилинь!”
Хай же буде так, як домальовано
Або так, як справді є, амінь!

57

х х х

Як гарно ти сказав на час:
“Хай пісня буде поміж нас!”
І пісня стала поміж нами,
Поміж реальністю і снами...

А може, пісня — ми самі?
А може, ми в тій диво-пісні?..
На примороженій траві
Горячі, палають квіти пізні...

Ні, ні, я щось не те роблю...
І не про те щось я пытаю...
Я божеволію... — люблю?..
Ні, ні, я просто доцвітаю.

Я ЗНАЮ, ТИ ТАКИЙ ДАЛЕКИЙ

Я знаю, ти такий далекий...
Від всього світу і від мене.
Від того мій сумний лелека!
Ще більше посмутнів, о нене!
Рятуй мене, моя хороша,
Від запізнілого кохання!
Хай непосильна тая ноша
Мене обійде. Без вагання
Ступлю у затінок два кроки —
І знову роки, роки, роки...
Пригаслий біль, забутий щем...
Одна під проливним дощем...

х х х

Що сталося зі мною? Німію...
А хочу сказати: “Мій любий!”
Не mrію, не mrію, не mrію,
А маряться спраглі губи.

І сто тисяч раз зрікаюсь...
І знову серце тріпоче...
Не каюсь, не каюсь, не каюсь...
Обняти тебе так хочу,
Та в тім і собі не зізнаюсь...

х х х

Я хочу сказати тобі
Слова ще нікому не сказані.
Я хочу співати тобі
Пісні ще нікому не співані.
І ми ще, на горе собі,
Нічим у житті не пов'язані,
І ми ще, на горе собі,
Шукаєм шляхи несподівані,
Щоб ними іти в самоті,
Руки лиш торкнутись жаданої,
Навіки пронісши в житті
Трепет любові нежданої.

НЕ МОЖУ, НЕ ХОЧУ...

Я більше ніколи не хочу стрічати
Твій чуб розкуйовдженій, збуджені очі.
Питай — не питай — я лиш буду мовчати,
Бо бити по серцю не можу, не хочу.

59

Так боляче серцю, коли ти голубиш.
Не гладь, не цілуй мою косу дівочу.
Я знати не хочу, що ти мене любиш:
Тебе я любити не можу, не хочу.

Ти знайдеш подругу, хорошу і щиру,
Ти будеш щасливий — тобі я пророчу,
Та тільки не треба, не трать в себе віру...
А я бути поруч не можу, не хочу.

З М І С Т

Замість передмови 3

ЖИВЕ ДЖЕРЕЛО

Батьків скарб	6
Живе джерело	7
Щастя	8
Гіркотно тане в роті шоколад	9
Видумують у Верховній	10
Я продираюсь крізь хащі історії	11
Ключі	11
А сніги біліли	12
Перехожим	15
Яблуко	15
Виклик долі	16
Матусю, розкажи мені про зорі	18
Люблю життя	19
Вже заросла та стежка	19
Я стою на забур'яненім подвір'ї	20
Трави лягли на спочинок	20

РЯДКИ ДЛЯ МОЇХ СИНІВ

Котик на кухні	22
Хто це стука пальчиком	22
Ходить ніч по берегах	22
Ромашка	23
Хтось сказав лелекам	24
Не питайте мене	25
Співай веснянку	26
Весна	27
Квітневий вальс	28

НІЧНІ ЕТЮДИ

- Вітер колише зорі 29
До побачення, літо 31

ОСІННІ МЕЛОДІЇ

- Казка про осінь 32
Сльози осені 33
Замріяна осінь 33
Спасибі осені 34
Сумували трави, сумували зорі 34
В осінню ніч 35
Снігоцвіти 35
Зима засніженою гілкою... 37
Я перестала злитись на зиму 37
Затаїла у серці дівочому... 38
Оксана 39
Жоржини 40
Я стану казкою 41
Місячної ночі 41
Смутком лебединим 42
Я відчула себе щасливою 43
Зустріч 43
Пісня з Карпат 44
Найкоротша казка 45

ПІСНІ МОГО СЕРЦЯ

- Пісня серця 46
Без тебе 47
Місячної ночі сплять перестороги 47
Я так тебе чекала запізніло 48
Я чекала тебе в самоті... 48
Сказав — не любить 49

- А я співала дзвінко, як тоді 50
У тебе, хлопче, золоте волосся 50
Ти приходиш, як вісник... 51
Якби тобі сказала я... 51
Я знала, що тебе нема 52
Я любов тобі напророчу 53
За що люблю 53
Ти прийди до мене з років чи з віків 54
Я тобі не дорікаю 54
Ти поклич 55
Я тебе вимрію 55
Я тебе покохала ще змалку 56
Домалювала 57
Як гарно ти сказав на час... 58
Я знаю, що ти такий далекий 58
Що сталось зі мною 59
Я хочу сказати тобі 59
Не можу, не хочу 59

Поетична бібліотека
“Літопису Червоної Калини”

ТЕТЕЯНА ФРОЛОВА

ВИКЛИК ДОЛІ

Поезії

В авторському редакуванні

Художник М.Яців

Коректор Л.Холодюк

Підписано до друку з готових діапозитивів
4.03.96. Формат 70x90 $\frac{1}{32}$. Папір друкарський.
Друк офсетний. Умовно друк.арк. 2,34.
Замовлення № 103-6.

“Літопис Червоної Калини”
Реєстраційне свідоцтво КП №687
Львів, вул.Мечнікова, 27"А"

Львівська книжкова фабрика “Атлас”
290005, Львів, Зелена, 20